

Άγιος Δημήτριος

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ

(Μαρκ. θ΄ 17-31)

(Εβρ. στ΄ 13-20)

Αναβάσεις ζωής

«Έρωτι και πυρί θείας αγάπης πυρπολούμενος»

Αληθινό πρότυπο ζωής, ζωντανής και αυθεντικής πίστης είναι ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακας, τη μνήμη του οποίου όρισε να τιμά η Εκκλησία μας τη Δ΄ Κυριακή των Νηστειών. Το μεγάλο αυτό πνευματικό ανάστημα, δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ένας ταπεινός ασκητής. Έπλεε όμως μέσα στο πέλαγος της θείας Χάριτος. Ήταν ο κατ' εξοχήν ασκητής του θεοβάδιστου όρους Σινά.

Το υψηλό ανάστημα

Για το σημερινό άνθρωπο και τους σύγχρονους ρυθμούς της ζωής, ίσως η προβολή ενός ασκητή, του εκτοπίσματος του Ιωάννη της Κλίμακας, να φαντάζει ως κάτι το παράδοξο. Πώς μπορεί να εναρμονίζονται τα βαθύτερα μηνύματα που εκπέμπει η ασκητική αυτή μορφή, η οποία με μετάνοια και τα δάκρυα που απορρέουν από αυτή, με νηστεία και πνευματική άσκηση, δείχνει μια πορεία εντελώς αντίθετη απ' εκείνη που υπαγορεύει το δήθεν σύγχρονο και εξελιγμένο πνεύμα της εποχής;

Και όμως, στα νάματα της Ορθόδοξης Παράδοσης, η ασκητική ζωή δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η υπέρβαση του ατομισμού, ο εν χάριτι Θεού αγώνας για να καταστεί ο άνθρωπος χριστοειδής ύπαρξη, στην πιο τιμημένη μορφή της. Το ορθόδοξο ήθος είναι στη βαθύτερη ουσία του ασκητικό, γιατί ισορροπεί στη σωστή αξιολόγηση και ιεράρχηση των πραγμάτων. Επειδή η πνευματική ωριμότητα και τελείωση δεν είναι τελικά καρπός των προσπαθειών του ανθρώπου αλλά δωρεά του Αγίου Πνεύματος, γι' αυτό και η άσκηση αυτή καθ' εαυτή ποτέ δεν αποβαίνει σκοπός, αλλά το μέσο που οδηγεί στην απόκτηση της δωρεάς και της χάριτος του Θεού. Αυτό φαίνεται και από το περιεχόμενο του περίφημου έργου του Ιωάννη, που το ονόμασε «Κλίμακα». Με τον αγώνα και την πνευματική άσκηση, σκαλί-σκαλί και βήμα-βήμα, ο άνθρωπος εγκολπώνεται την αρετή και αποτάσσεται την κακία.

Το περιεχόμενο της «Κλίμακας» είναι τόσο ψυχωφελές, που αναδεικνύεται σε αληθινή πυξίδα ζωής. Είναι ένα από τα ωραιότερα και ψυχοφελέστερα συγγράμματα που βγήκαν από ανθρώπινη γραφίδα. Με

Α
Γ
Ι
Ο
Σ

Δ
Η
Μ
Η
Τ
Ρ
Ι
Ο
Σ

9
3,
3

F
M

S
T
E
R
E
O

ύφος λιτό και σοβαρό, αποφθεγματικό και στοχαστικό, που έχει όμως μέσα του ένα δυναμισμό και μια ανείπωτη γλυκύτητα που γοητεύει και συναρπάζει, κατηχεί, οδηγεί, στηρίζει, ηλεκτρίζει την ψυχή των πιστών. Τους βοηθά να ατενίσουν προς τα πάνω και ν' ανέβουν την κλίμακα των αρετών, της αγιότητας και της θέωσης. «Ανεβαίνετε, ανεβαίνετε, αδελφοί, αναβάσεις προθύμως εν τη καρδία διατιθέμενοι...είπερ η αγάπη εστίν ο Θεός».

Προσευχή

Στην καρδιά της άσκησης ως τρόπου ζωής, ξεπροβάλλει η δύναμη της προσευχής. Το προνόμιο του ανθρώπου να προσεύχεται, να καταξιώνεται να συνομιλεί και να επικοινωνεί με το Δημιουργό του, είναι από τα πιο ισχυρά που διαθέτει. Ακριβώς, από το Συναξάρι του αγίου Ιωάννη της Κλίμακας, μαθαίνουμε ότι πρωτίστως ήταν άνθρωπος της προσευχής. Ήταν ο αδιαλείπτως προσευχόμενος. Ο «έρωτι και πυρί θείας αγάπης πυρπολούμενος», όπως χαρακτηριστικά τον περιγράφει το λειτουργικό βιβλίο του Τριωδίου. Είναι ο ενσάρκωτης της τέλει προσευχής, την οποία από μόνος του διδάχθηκε στην πράξη, αποτυπώνοντας τις θείες εμπειρίες του στην Κλίμακα.

Ειδικότερα, για την προσευχή ο Ιωάννης αναφέρεται στο 28ο κεφάλαιο της Κλίμακας και την ανεβάζει στα ανώτερα στάδια της τελείωσης του ανθρώπου. Δεν θα μπορούσε κιόλας να ήταν διαφορετικά, αφού, όπως ο ίδιος επισημαίνει, «προσευχή εστί ένωσις ανθρώπου και Θεού». Η προσευχή είναι «πυρ... άγιο και επουράνιο», που εδρεύει στην καρδιά του ανθρώπου, αλλά η φλόγα της ανάβει από τον ουρανό. Η φωτιά αυτή της προσευχής κατακαίει και εξαγνίζει την καρδιά του ανθρώπου, η οποία στη συνέχεια γίνεται ευλογημένος δέκτης της θείας έλλαμψης και κάθαρσης. Τότε ο νους, ο λογισμός και η διάθεση αδρανούν προς την φορά της αμαρτίας και τα πάθη και οι κακίες υποχωρούν και ξεριζώνονται.

Εξάλλου, στη σημερινή ευαγγελική περικοπή βλέπουμε και τον πατέρα του δαιμονισμένου εκείνου παιδιού να ζητεί τη βοήθεια του Χριστού. Αισθάνεται μέσα του την αγάπη του Κυρίου. Αυτή φλέγει και πυρπολεί την καρδιά του. Η πίστη και η εμπιστοσύνη που δείχνει στον Χριστό είναι υποδειγματική. Ξεπερνά τα οποιαδήποτε εμπόδια και δυσκολίες. Και βέβαια ο λόγος του Κυρίου «ει δύνασαι πιστεύσαι, πάντα δυνατά τω πιστεύοντι», απευθυνόταν όχι μόνο στον πατέρα του παιδιού, αλλά και σε όλους μας. Η ζωντανή πίστη είναι ο αγλαής καρπός της άσκησης και της προσευχής, στην οποία παραπέμπει η προσωπικότητα του Ιωάννη της Κλίμακας.

Αγαπητοί αδελφοί, η αληθινή πίστη που εισάγει τον άνθρωπο στο χώρο της θείας θαυματουργίας, όπως αποκρυσταλλώνει το μήνυμα της σημερινής ευαγγελικής περικοπής, είναι στοιχείο που απουσιάζει από τη ζωή του σημερινού ανθρώπου. Επειδή συμβαίνει αυτό, τον βλέπουμε να ακολουθεί μια πορεία αυτοθεοποίησης που τον οδηγεί στην καταστροφή. Το ισχυρό παράδειγμα του πατέρα που η πίστη του οδήγησε στη θαυματουργή θεραπεία του παιδιού του, αλλά και του Ιωάννη που μέσα από την «Κλίμακά» του ξεδιπλώνει τους πνευματικούς αναβαθμούς που εκτοξεύουν τον άνθρωπο σε πνευματικά ύψη, με φόντο την προσευχή, ας σφραγίσει και την δική μας πορεία στη ζωή.

Ἀποστολικό Ἀνάγνωσμα

Ἀδελφοί τῷ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ λέγων· ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας· ἄνθρωποι μὲν κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος· ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδείξει τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὄρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Εὐαγγελικό Ἀνάγνωσμα

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν αὐτόν, καὶ λέγων. Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. καὶ ὅπου ἂν αὐτόν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· Ὡ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτόν πρὸς με. καὶ ἤνεγκαν αὐτόν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτόν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων, καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν, καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι, καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· Πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν, καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκεῖθεν ἔξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἠθέληεν ἵνα τις γινῶ· Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

Φωτεινές Τροχιές

18 Μαρτίου

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Αρχιεπίσκοπος Ιεροσολύμων

Ο Κύριλλος αποτελεί μια από τις λαμπρότερες φυσιογνωμίες των Πατέρων και Διδασκάλων της Εκκλησίας μας. Γεννήθηκε στην Ιερουσαλήμ, περίπου το 312-315. Το 334 έγινε διάκονος και τον επόμενο χρόνο ο Μάξιμος, επίσκοπος Ιεροσολύμων, τον χειροτόνησε πρεσβύτερο. ο Κύριλλος από τότε διαπρέπει για τις θεολογικές του γνώσεις και τον ορθόδοξο ζήλο του. Γι' αυτό και του ανατίθεται στην επισκοπή Ιεροσολύμων να κηρύττει το θείο λόγο και να διδάσκει τους κατηχουμένους. Το 351 ο Μάξιμος πεθαίνει και τότε ο Θεός αξιώνει τον Κύριλλο να χειροτονηθεί επίσκοπος Ιεροσολύμων. Αυτός, όμως, δεν αναπαύεται στις δάφνες του. Άλλα πολλαπλασιάζει τους κόπους του για την Εκκλησία. Και αναδεικνύεται ποιμήν και διδάσκαλος "προς καταρτισμόν των αγίων εις έργον διακονίας, εις οίκοδομήν του σώματος του Χριστού"¹. Δηλαδή, με σκοπό να καταρτίζονται οι χριστιανοί και να επιτελείται έργο διακονίας, πού οικοδομεί το σώμα του Χριστού. ο Κύριλλος τρεις φορές έξορίσθηκε (το 357, 360 και 367) για το ορθόδοξο φρόνημα του και υπέστη πολλές κακοπάθειες (από τους άρειανίζοντες αυτοκράτορες Κωνσταντίο και Ούάλη). Το 386 πεθαίνει, αφήνοντας πίσω του μια ακμάζουσα Εκκλησία Ιεροσολύμων. Επίσης, πολλά θεολογικά συγγράμματα, πού το κυριότερο είναι οι 23 λεγόμενες κατηχήσεις.

1. πρὸς Ἐφεσίους, δ' 12.

Ο ΟΣΙΟΣ ΑΝΑΝΙΑΣ ο Θαυματουργός

Ἡ μνήμη του αναγράφεται στο Λαυριωτικό Κώδικα I 70. Από μικρό παιδί ο όσιος Ἀνανίας αφιέρωσε τη ζωή του στον ασκητικό μοναχισμό και λόγω της μεγάλης του αρετής ο Θεός τον αξίωσε να θαυουργή. ο συγκεκριμένος Κώδικας γράφει ότι με την προσευχή του νέκρωσε έναν δράκοντα, επίσης ανέστησε νεκρό άνθρωπο, έβγαλε πολλά δαιμόνια από δαιμονισμένους και αφού προεΐδε και τον θάνατο του, απεβίωσε ειρηνικά.

